

PENGETAHUAN, DAYA TARIKAN SYARIKAT, KEPERLUAN PERIBADI
DAN PENGLIBATAN MAHASISWA MUSLIM DI UNIVERSITI
AWAM DALAM PERNIAGAAN
MULTILEVEL- MARKETING
(MLM) PATUH SYARIAH

NOR MAS SURYANA BINTI TAHAR

LAPORAN DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEHI IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN PENGURUSAN
PERNIAGAAN (MOD PENYELIDIKAN DAN KERTAS KERJA)

FAKULTI PENGURUSAN DAN EKONOMI
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2020

Sila tanda (✓)

Kertas Projek

Sarjana Penyelidikan

Sarjana Penyelidikan dan Kerja Kursus

Doktor Falsafah

INSTITUT PENGAJIAN**SISWAZAH PERAKUAN****KEASLIAN PENULISAN**

Perakuan ini telah dibuat pada(hari bulan)..... (bulan) 2020.....

i. Perakuan pelajar :

Saya, NOR MAS SURYANA BINTI TAHAR (M20171000417/ FAKULTI PENGURUSAN DAN PERNIAGAAN) (SILA NYATAKAN NAMA PELAJAR, NO. MATRIK DAN FAKULTI) dengan ini mengaku bahawa disertasi/tesis yang bertajuk PENGETAHUAN, DAYA TARIKAN SYARIKAT KEPERLUAN PERIBADI DAN PENGLIBATAN MAHASISWA MUSLIM DI UNIVERSITI AWAM DALAM PERNIAGAAN MULTILEVEL-MARKETING (MLM) PATUH SYARIAH adalah hasil kerja saya sendiri. Saya tidak memplagiat dan apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dinyatakan dengan sejelasnya dan secukupnya

Tandatangan pelajar

ii. Perakuan Penyelia:

Saya, DR HARIYATY BINTI AB WAHID (NAMA PENYELIA) dengan ini mengesahkan bahawa hasil kerja pelajar yang bertajuk _____

PENGETAHUAN, DAYA TARIKAN, KEPERLUAN PERIBADI DAN PENGLIBATAN MAHASISWA MUSLIM DI UNIVERSITI AWAM DALAM PERNIAGAAN MULTILEVEL-MARKETING (MLM) (TAJUK) dihasilkan oleh pelajar seperti nama di atas, dan telah diserahkan kepada Institut Pengajian Siswazah bagi memenuhi sebahagian/sepenuhnya syarat untuk memperoleh Ijazah Sarjana Pendidikan (Pengurusan Perniagaan) (SILA NYATAKAN NAMA IJAZAH).

Tarikh

Tandatangan Penyelia

INSTITUT PENGAJIAN SISWAZAH / INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

BORANG PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS/DISERTASI/LAPORAN KERTAS PROJEK DECLARATION OF THESIS/DISSERTATION/PROJECT PAPER FORM

Tajuk / Title: PENGETAHUAN, DAYA TARIKAN SYARIKAT, KEPERLUAN PERIBADI DAN
PENGLIBATAN MAHASISWA MUSLIM DI UNIVERSITI AWAM DALAM PERNIAGAAN
MULTILEVEL- MARKETING

No. Matrik / *Matric's No.*: M201710000417

Saya / I : NOR MAS SURYANA BINTI TAHAR

(Nama pelajar / *Student's Name*)

mengaku membenarkan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek (Kedoktoran/Sarjana)* ini disimpan di Universiti Pendidikan Sultan Idris (Perpustakaan Tuanku Bainun) dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

acknowledged that Universiti Pendidikan Sultan Idris (Tuanku Bainun Library) reserves the right as follows:-

1. Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek ini adalah hak milik UPSI.
The thesis is the property of Universiti Pendidikan Sultan Idris
2. Perpustakaan Tuanku Bainun dibenarkan membuat salinan untuk tujuan rujukan dan penyelidikan.
Tuanku Bainun Library has the right to make copies for the purpose of reference and research.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan Tesis/Disertasi ini sebagai bahan pertukaran antara Institusi Pengajian Tinggi.
The Library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.
4. Sila tandakan (✓) bagi pilihan kategori di bawah / *Please tick (✓) for category below:-*

☐ **SULIT/CONFIDENTIAL**

Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub dalam Akta Rahsia Rasmi 1972. / *Contains confidential information under the Official Secret Act 1972*

☐ **TERHAD/RESTRICTED**

Mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan ini dijalankan. / *Contains restricted information as specified by the organization where research was done.*

☐ **TIDAK TERHAD / OPEN ACCESS**

(Tandatangan Pelajar/ *Signature*)

(Tandatangan Penyelia / *Signature of Supervisor*)
& (Nama & Cop Rasmi / *Name & Official Stamp*)

Tarikh: _____

Catatan: Jika Tesis/Disertasi ini **SULIT @ TERHAD**, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh laporan ini perlu dikelaskan sebagai **SULIT** dan **TERHAD**.

Notes: If the thesis is CONFIDENTIAL or RESTRICTED, please attach with the letter from the organization with period and reasons for confidentiality or restriction.

PENGHARGAAN

Assalamualaikum w.b.t bersyukur ke hadrat Ilahi kerana dengan limpah kurniaNya disertasi yang bertajuk “Pengetahuan, Daya Tarikan Syarikat, Keperluan Peribadi Dan Penglibatan Mahasiswa Muslim Di Universiti Awam Dalam Perniagaan *Multilevel-Marketing* (MLM) Patuh Syariah” ini disiapkan. Terlebih dahulu, saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia penyelidikan Dr. Hariyaty Binti Ab Wahid kerana telah banyak memberi tunjuk ajar serta bimbingan kepada saya sepanjang proses disertasi ini disempurnakan. Seterusnya, ribuan terima kasih juga kepada pihak perpustakaan Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI), Universiti Teknologi Mara (UiTM) dan Universiti Sultan Azlan Shah (USAS) kerana membenarkan saya menjalankan kajian serta menggunakan sumber ilmiah yang ada.

Jutaan terima kasih juga diucapkan kepada rakan-rakan yang lain kerana turut membantu dalam menyiapkan disertasi ini. Tidak lupa juga kepada ibu saya Puan Zaharah Binti Hasbullah dan arwah ayah saya Tahar Bin Mohamed yang banyak membantu dalam proses penyiapan disertasi ini sama ada dari segi kewangan atau dorongan sebelum beliau menghembuskan nafas terakhirnya (18 November 2019) sebelum disertasi ini disiapkan sepenuhnya. Semoga arwah ditempatkan dikalangan orang yang beriman. Akhir kata, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada mereka yang terlibat secara langsung atau sebaliknya dalam menyiapkan disertasi ini. Terima kasih.

ABSTRAK

Kajiain ini bertujuan untuk mengkaji kesan pengetahuan, daya tarikan syarikat, keperluan peribadi terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan *Multilevel-Marketing* (MLM) patuh syariah. Kajian ini menggunakan reka bentuk penyelidikan kuantitatif dengan kaedah tinjauan. Jumlah sampel kajian ialah sebanyak 377 orang mahasiswa muslim di universiti awam sekitar negeri Perak. Kajian ini menggunakan persempelan rawak berkadaran. Bagi mengenal pasti tahap setiap pembolehubah, analisis kekerapan dan peratusan dipilih. Selain itu, kaedah analisis korelasi dan regresi pelbagai digunakan bagi menjawab kesemua persoalan yang dikaji. Dapatan kajian mendapati bahawa tahap pembolehubah pengetahuan memperoleh skor paling tinggi iaitu 3.83, diikuti pembolehubah keperluan peribadi dan penglibatan dengan skor purata min 3.80 dan 3.65. Sementara itu, pembolehubah daya tarikan syarikat mencatatkan nilai min terendah dengan nilai 3.44. Selain itu analisis korelasi mendapati bahawa kesemua pembolehubah bebas iaitu pengetahuan ($r = 0.310$), daya tarikan syarikat ($r = 0.545$), dan keperluan peribadi ($r = 0.497$) mempunyai hubungan yang positif dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah. Walaubagaimanapun, pembolehubah pengetahuan tidak memberi kesan yang signifikan terhadap penglibatan mahasiswa muslim dalam perniagaan MLM. Secara signifikan, pembolehubah pengetahuan, daya tarikan syarikat dan keperluan peribadi ($F = 55.542$, $p < 0.05$) menyumbangkan sebanyak 30.9 peratus varians ($R^2 = 0.309$) terhadap penglibatan mahasiswa muslim dalam perniagaan MLM patuh syariah. Kajian ini diharap dapat memberi manfaat kepada beberapa pihak seperti kementerian pendidikan, usahawan, mahasiswa dan lain-lain lagi dalam usaha meningkatkan pengetahuan berkaitan perniagaan MLM ini.

KNOWLEDGE, ATTRACTIVENESS OF THE COMPANY AND THE PERSONAL NEEDS TOWARDS INVOLVEMENT OF MUSLIM STUDENTS IN PUBLIC UNIVERSITIES IN THE SHARIAH-COMPLIANT MULTILEVEL- MARKETING (MLM)

ABSTRACT

This study aims to study the impact of knowledge, attractiveness of the company, personal needs towards involvement of Muslim students in public universities in the Shariah-compliant Multilevel-Marketing (MLM) business. This study uses quantitative research design with survey method. The total sample of the study is 377 Muslim students in public universities around Perak. This study uses proportional random sampling. To identify the level of each variable, frequency and percentage analysis were selected. In addition, various correlation and regression analysis methods were used to answer all the questions studied. The findings of the study found that the level of knowledge variable obtained the highest score of 3.83, followed by the variable of personal needs and involvement with mean scores of 3.80 and 3.65. Meanwhile, the company attractiveness variable recorded the lowest mean value with a value of 3.44. In addition, the correlation analysis found that all independent variables namely knowledge ($r = 0.310$), company attractiveness ($r = 0.545$), and personal needs ($r = 0.497$) had a positive relationship with the involvement of Muslim students in public universities in shariah-compliant MLM business. However, the knowledge variables did not have a significant impact on the involvement of Muslim students in the MLM business. Significantly, the knowledge variables, company attractiveness and personal needs ($F = 55.542$, $p < 0.05$) contributed 30.9 percent variance ($R^2 = 0.309$) to the involvement of Muslim students in shariah-compliant MLM business. This study is expected to benefit several parties such as the ministry of education, entrepreneurs, students and others in an effort to increase knowledge related to this MLM business.

KANDUNGAN

	Muka Surat
PENGAKUAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	ix
SENARAI RAJAH	xi
SENARAI SINGKATAN	xii
SENARAI LAMPIRAN	xiii

BAB 1: PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	4
1.3 Pernyataan Masalah	5
1.4 Objektif Kajian	7
1.5 Persoalan Kajian	8
1.6 Hipotesis Kajian	9
1.7 Kerangka Konseptual Kajian	10
1.8 Kepentingan Kajian	12
1.9 Batasan Kajian	14
1.10 Definisi Operasi	15

1.11 Rumusan	17
--------------	----

BAB 2: TINJAUAN LITERATUR

2.1 Pengenalan	19
2.2 Konsep Perniagaan Pelbagai Peringkat (MLM)	20
2.3 Perniagaan pelbagai Peringkat (MLM) dari Perspektif Islam	24
2.4 Teori Kajian	
2.4.1 Teori Penglibatan Astin	29
2.4.2. Teori Hierarki Keperluan Maslow	30
2.5 Keperluan Peribadi dengan Penglibatan Diri dalam MLM	33
2.6 Daya Tarikan Syarikat dengan Penglibatan Diri dalam MLM	36
2.7 Rumusan	43

05-4506832 **BAB 3: METODOLOGI**

3.1 Pengenalan	44
3.2 Reka Bentuk Kajian	45
3.3 Populasi, Smpel dan Persampelan Kajian	46
3.4 Instrumen Kajian	49
3.5 Kesahan dan Kebolehpercayaan	61
3.6 Prosedur Analisis Data	64
3.7 Rumusan	70

BAB 4: HASIL DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan	71
4.2 Dapatan Kajian	72
4.3 Analisis Skor Purata (Min) Penglibatan Mahasiswa Muslim dalam Perniagaan MLM Patuh Syariah	74

4.4 Analisis Inferens	77
-----------------------	----

4.5 Rumusan	85
-------------	----

BAB 5: PERBINCANGAN, CADANGAN DAN KESIMPULAN

5.1 Pengenalan	86
----------------	----

5.2 Perbincangan Dapatan Kajian	87
---------------------------------	----

5.3 Implikasi Kajian	93
----------------------	----

5.4 Cadangan Kajian Lanjutan	94
------------------------------	----

5.5 Rumusan	95
-------------	----

Rujukan	96
---------	----

Lampiran	104
----------	-----

SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
2.2.2	Perbezaan Antara Perniagaan Pelbagai Peringkat dan Skim Pyramid	23
3.1.1	Jumlah Keseluruhan Pelajar yang berdaftar di UPSI, USAS dan UITM (Cawangan Perak).	47
3.3.2	Jumlah Sampel dan Populasi Kajian	49
3.4.1	Pembahagian Item dalam Borang Soal Selidik Soal.	50
3.4.2	Penggunaan Skala dalam Soal Selidik (Bahagian A, B,C, D dan E)	51
3.4.3	Item Soal Selidik Tahap Pengetahuan Pelajar dalam Perniagaan MLM (Konvensional)	53
3.4.4	Item Soal Selidik Tahap Pengetahuan Pelajar dalam Perniagaan MLM (Perspektif Islam)	54
3.4.5	Item Kepercayaan kepada Ejen	55
3.4.6	Item Soal Selidik Tawaran Skim Ganjaran	56
3.4.7	Item Soal Selidik Produk/ Perkhidmatan	57
3.4.8	Item Soal Selidik Kestabilan Kewangan	58
3.4.9	Item Soal Selidik Masa yang Fleksibel	59
3.4.10	Item Soal Selidik Tahap Penglibatan Pelajar dalam Perniagaan MLM Patuh Syariah.	60
3.5.1	Analisis Kebolehpercayaan (<i>Alpha Cronbach</i>)	62
3.5.2	Pekali Cronbach's Alpha bagi setiap pembolehubah	63

No. Jadual		Muka Surat
3.6.2 (a)	Skor Min (Item Soalan Bahagian B, C, D dan E)	65
3.6.3 (a)	Pekali Kolerasi	66
3.6.7	Keputusan Ujian Skewness dan Kurtosis	69
4.2.1	Analisis Demografi Mahasiswa Muslim (n=377)	73
4.3 (a)	Tahap dan analisis purata (min) item pembolehubah Pengetahuan	74
4.3.(b)	Tahap dan analisis purata (min) item pembolehubah Daya Tarikan Syarikat	75
4.3.(c)	Tahap dan analisis purata (min) item pembolehubah Keperluan Peribadi	76
4.3 (d)	Tahap dan analisis purata (min) item pembolehubah Penglibatan	76
4.4.1	Hubungan antara pengetahuan dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patut syariah	77
4.4.2	Hubungan antara daya tarikan syarikat dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patut syariah.	78
4.4.3	Hubungan antara Keperluan Peribadi dengan Penglibatan Mahasiswa Muslim di Universiti Awam dalam Perniagaan MLM Patuh Syariah.	79
4.4.4 (a)	Ringkasan Model	80
4.4.4 (b)	Keputusan Ujian Varian (ANOVA)	81
4.4.4 (c)	Analisis Regresi Berganda antara Pengetahuan, daya Tarikan Syarikat, Keperluan Peribadi dengan Penglibatan Mahasiswa Muslim dalam Perniagaan MLM patut syariah.	82
4.4.4 (d)	Hasil dapatan Nilai Regresi Berganda (B)	83
5.2.1	Tahap dan analisis purata (min) setiap faktor pembolehubah	87
5.2.2	Status hipotesis kajian bagi analisis korelasi	88
5.2.3	Status hipotesis kajian bagi analisis regresi berganda	91

SENARAI RAJAH

No Rajah		Muka Surat
1.7.1	Kerangka Konseptual Kajian	11
2.2.1	Visual Model Operasi Perniagaan MLM	21
2.4.2	Teori Hierarki Keperluan Maslow	31
2.6.1	Model Pengaruh Penglibatan Kluster dalam Pengetahuan dan Kepercayaan	38
3.6.6	Boxplot penglibatan mahasiswa muslim dalam perniagaan MLM	68

SENARAI SINGKATAN

KPDNKK	Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan
UPSI	Universiti Pendidikan Sultan Idris
IPS	Insituti Pengajian Siswazah
MLM	Multi Level Marketing
IPTA	Insituti Pengajian Tinggi Awam
UiTM	Universiti Teknologi Mara
USAS	Universiti Sultan Azlan Shah

SENARAI LAMPIRAN

A	Borang Soal Selidik	104
B	Jadual Krejcie dan Morgan (1970)	111
C	Borang Pengesahan Penyerahan Tesis/Disertasi/Laporan Kertas Projek	112

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Perniagaan merupakan salah satu sektor yang membantu pertumbuhan ekonomi negara. Tambahan pula, keusahawanan dan perniagaan merupakan bidang yang diharuskan serta digalakkan dalam Islam bagi memenuhi fitrah manusia dalam memiliki harta (Abu Bakar, Raziah & Azizah, 2018). Dari perspektif Islam, Nabi Muhammad SAW merupakan salah satu contoh usahawan yang berjaya, dimana baginda telah berniaga lebih kurang 25 tahun sebelum baginda menerima wahyu (Suwandi, Hakimi & Wan Nasyrudin, 2016) Selain itu, baginda juga melarang para sahabat iaitu Abdurrahman bin Auf dan Usman bin Affan dari berhenti berniaga (Kamaludin & Aboza, 2010). Oleh yang demikian, sebagai orang Islam adalah diharuskan oleh syarak supaya mempelajari dan memahami serta menceburkan diri dalam bidang perniagaan.

Terdapat pelbagai kompenan yang penting dalam memastikan sesebuah perniagaan beroperasi dengan baik antaranya pemasaran, kewangan, pengurusan dan lain-lain lagi. Bidang pemasaran merupakan satu bidang yang kritikal dan mencabar bagi seseorang pengurus dalam sesebuah organisasi. Pengurus seharusnya mencari kaedah pemasaran yang berbeza bagi menghadapi cabaran dunia perniagaan yang terkini serta meraih keuntungan yang besar. Pemasaran menghubungkan perniagaan dengan pelanggan. Pelbagai cara pemasaran digunakan bagi menarik minat pelanggan untuk membeli atau sekaligus menjadikan mereka sebagai ejen jualan. Perniagaan pelbagai peringkat (MLM) juga merupakan salah satu strategi pemasaran dalam memastikan syarikat dapat mengaut keuntungan yang besar. Perniagaan pelbagai peringkat atau lebih dikenali sebagai “*Multilevel Marketing*” (MLM) telah diwujudkan pada tahun 1945 (Bosley & McKaee, 2015). Syarikat yang boleh dikategorikan sebagai MLM termasuklah Shaklee, CNI, Cosway, Avon dan lain-lain lagi.

Oleh sebab terdapat peningkatan persaingan dan kekurangan sumber, kebanyakan perniagaan cuba mencari cara untuk lebih efektif dalam pengurusan terutamanya bidang pemasaran. Antaranya ialah syarikat Amway yang dahulunya merupakan salah satu syarikat jualan langsung yang biasa dan kini beralih kepada jualan langsung secara MLM (Jiwan & Arjay, 2013). Syarikat MLM ini mempunyai keunikan yang tersendiri di mana proses pengedaran dan jualan produk adalah melalui interaksi langsung di antara pembeli dan agen jualan (Keep & Nat, 2014).

Perniagaan MLM merupakan salah satu industri yang paling kontroversi dalam perdagangan moden (Rashad & Vivian, 2014). Hal ini kerana, syarikat yang didapati beroperasi menggunakan skim penipuan seperti skim piramid dan skim ponzi turut

mempunyai ciri-ciri yang serupa dengan model perniagaan MLM serta mempunyai aktiviti-aktiviti yang mengakibatkan kerugian kewangan (Keep & Nat, 2014). Kebanyakan syarikat yang melaksanakan model skim piramid sebagai skim ganjaran pampasan melakukan proses pengambilan ahli tanpa henti dan tidak fokus terhadap jualan produk (Lee & Loi, 2016). Oleh itu, tidak hairanlah MLM dilihat sebagai perniagaan yang mencurigakan apabila mula diperkenalkan kepada orang ramai (Bindu & Deepak, 2014). Di Malaysia, industri jualan langsung dikawal ketat oleh Akta Jualan Langsung (1993). Selain itu semua syarikat MLM di Malaysia mesti didaftarkan di bawah lesen jualan langsung dengan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan (KPDNKK, 2017) dan juga ahli Persatuan Jualan Langsung Malaysia. Walaubagaimanapun masih terdapat beberapa syarikat yang menyalahi undang-undang, terdapat 276 buah perniagaan jualan langsung secara MLM yang telah sah berdaftar sehingga Ogos 2017, namun hanya terdapat lebih kurang 8 buah perniagaan jualan langsung berunsurkan MLM yang dilesenkan dibawah Akta Jualan Langsung dan Skim Anti Piramid 1993 (Statistik Utama KPDNKK, 2017).

Dari prespektif islam, berdasarkan fatwa no 22935 yang disebutkan oleh para ulama di Arab Saudi berkaitan dengan hukum perniagaan skim piramid dan MLM, kedua-dua perniagaan tersebut adalah tidak beretika dan haram dari perspektif Syariah (Mohd Duriat, 2014). Namun begitu, di Malaysia, perniagaan MLM yang diluluskan oleh kerajaan adalah dibenarkan dan tidak bertentangan dengan konsep perniagaan Islam serta dianggap mubah (iaitu harus) (e-fatwa, 2014).

1.2 Latar Belakang Kajian

Perniagaan pelbagai peringkat atau *MultiLevel Marketing* (MLM) adalah satu bentuk jualan langsung yang menjadi fenomena dan berkembang pesat (Albaum & Peterson, 2011; Taylor, 2012). Sama ada masyarakat sedar ataupun tidak, terdapat peningkatan aduan terhadap penipuan perjanjian jualan langsung melibatkan urusan MLM iaitu sebanyak 353 buah kes pada Januari sehingga April 2019 daripada 321 buah kes pada tahun 2018 (Statistik Utama KPDNKK, 2019). Sungguhpun begitu, masih ramai rakyat Malaysia yang terus melibatkan diri dalam pelbagai perniagaan berunsurkan MLM ini. Walaupun perniagaan MLM sering menerima kritikan, ia masih merupakan salah satu alat perhubungan pemasaran yang terbaik bukan sahaja untuk mendapatkan keuntungan jangka masa panjang tetapi juga mewujudkan hubungan perniagaan yang kuat di dalam saluran pengedar atau ejen (Lahiri & Das, 2012). Hakikatnya, perkembangan industri perniagaan (MLM) di Malaysia semakin meningkat saban tahun serta dijangka dapat meraih keuntungan sebanyak RM8 bilion menjelang tahun 2020 (Pandey 2014).

Dalam ekonomi yang kurang stabil dan kadar pengangguran semakin meningkat di negara ini menyebabkan golongan belia di Malaysia termasuklah golongan mahasiswa bersedia untuk mengambil MLM sebagai pilihan kerjaya kekal atau untuk menambah pendapatan mereka (Koe & Soo, 2011). Maka tidak hairanlah jika terdapat belia di Malaysia yang menjadi jutawan segera menerusi perniagaan bercorak MLM ini. Perniagaan MLM di Malaysia yang diluluskan oleh kerajaan adalah dibenarkan dan tidak bertentangan dengan konsep perniagaan Islam (Jabatan Kemajuan Islam Malaysia JAKIM, 2014). Terdapat beberapa kriteria perniagaan MLM yang diluluskan dan tidak bertentangan dengan konsep Islam antaranya ialah perniagaan MLM tersebut

hendaklah melantik Penasihat Syariah yang terdiri daripada sekurang-kurangnya dua orang Islam serta berdaftar di bawah Akta Syarikat 1965 dan mempunyai lesen perniagaan yang sah. Selain itu produk MLM hendaklah selaras dengan syarak serta tujuan perniagaan atau perjanjian hendaklah jelas dan dipersetujui kedua belah pihak. (e-fatwa, 2014). Walau bagaimanapun, disebabkan oleh beberapa unsur negatif dan kritikan berkaitan kehilangan wang dan ahli tidak mendapatkan pulangan seperti yang dijanjikan oleh pengurusan atasan telah menimbulkan kebimbangan dalam kalangan masyarakat muslim (Shahril, Rahim & Habibah, 2017).

1.3 Pernyataan Masalah

Pada era yang serba moden dan teknologi yang sentiasa berubah menyebabkan masyarakat mengalami pelbagai bentuk tekanan antaranya ialah kesempitan hidup dari segi kewangan. Golongan mahasiswa juga menghadapi kesempitan kewangan di mana terdapat segelintir mahasiswa yang terpaksa melakukan pekerjaan sambilan untuk memenuhi keperluan peribadi (Suhaila, Adawiyah, Nuzul & Siti, 2016). Kajian Khairil dan Ros (2018) melaporkan seramai 73 peratus orang mahasiswa membuat pekerjaan sambilan untuk menampung keperluan peribadi. Hal ini turut disokong oleh kajian terdahulu yang menyatakan bahawa tekanan kewangan bagi memenuhi keperluan peribadi adalah punca utama yang menyebabkan seseorang individu itu menceburkan diri dalam pekerjaan sambilan (David Robotham, 2012).

Kebanyakan jurujual dan usahawan MLM ini terdiri dari golongan muda seperti mahasiswa, suri rumah tangga dan golongan yang tidak mempunyai pekerjaan tetap (Mazlina & Shazali, 2013). Hakikatnya, kebanyakan orang lebih suka bekerja dalam

persekitaran yang fleksibel dan kestabilan kewangan yang baik, hal ini menyebabkan ramai orang mudah terperdaya dan seterusnya menyertai skim pelaburan MLM ini (Mazlina & Shazali, 2013). Selain itu kepercayaan kepada ejen dan kualiti produk atau perkhidmatan syarikat MLM juga menjadi salah satu faktor yang menyebabkan mahasiswa melibatkan diri dalam perniagaan MLM ini.

Dasar tawaran skim ganjaran dalam perniagaan juga menjadi salah satu faktor penglibatan ahli pengedar dalam perniagaan MLM (Parvi & Kabir, 2011). Namun, terdapat pengkaji yang menyatakan skim ganjaran tidak mempengaruhi kepuasan ahli pengedar melibatkan diri dalam perniagaan MLM (Koe & Soo, 2011). Perbezaan antara kajian lepas juga menyebabkan pemboleh ubah dalam kajian ini dipilih. Tambahan pula, terdapat beberapa unsur negatif dan kritikan dalam perniagaan MLM ini seperti penipuan kewangan, kualiti barangan, dan lain- lain lagi telah menimbulkan kebimbangan dan keraguan dalam kalangan masyarakat muslim terutamanya berkaitan hukum perniagaan MLM ini dari pandangan Islam (Shahril et al, 2017). Namun begitu, sistem perniagaan pelbagai peringkat (MLM) ini masih menjadi pilihan oleh beberapa kalangan masyarakat muslim sebagai alternatif kegiatan perniagaan termasuklah golongan mahasiswa atau pelajar (Izza & Farah, 2015).

Selain itu, sesetengah skim penipuan piramid atau ponzi turut menggunakan nama Islam untuk mengelirukan mahasiswa bahawa skim tersebut mengamalkan prinsip syariah. Demikian itu, kajian ini cuba membincangkan tentang tahap pengetahuan, daya tarikan syarikat, keperluan peribadi dan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan (MLM) patuh syariah. Kajian ini juga sekaligus memberikan

pendedahan kepada mahasiswa muslim berkaitan hukum perniagaan ini melalui perspektif Islam.

1.4 Objektif Kajian

Kajian ini berkaitan tentang pengetahuan, daya tarikan syarikat, keperluan peribadi dan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah. Oleh itu, kajian ini dilakukan oleh penyelidik berdasarkan lima objektif yang telah dirangka iaitu:

- 1 Mengukur tahap pengetahuan, daya tarikan syarikat dan keperluan peribadi dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.
- 2 Mengukur hubungan antara pengetahuan dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.
- 3 Mengukur hubungan antara daya tarikan syarikat dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.
- 4 Mengukur hubungan antara keperluan peribadi dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.
- 5 Mengukur kesan pengetahuan terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.
- 6 Mengukur kesan daya tarikan syarikat terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.
- 7 Mengukur kesan keperluan peribadi terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.

1.5 Soalan Kajian

Berikut adalah persoalan yang dibina bagi menjawab objektif kajian yang telah dirangka:

1. Apakah tahap pengetahuan, daya tarikan syarikat dan keperluan peribadi dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah?
2. Adakah wujud hubungan yang signifikan antara pengetahuan dengan penglibatan mahasiswa muslim di univeriti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah?
3. Adakah wujud hubungan yang signifikan antara daya tarikan syarikat dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah?
4. Adakah wujud hubungan yang signifikan antara keperluan peribadi dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah?
5. Sejauhmanakah kesan pengetahuan terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah?
6. Sejauhmanakah kesan daya tarikan syarikat terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah?
7. Sejauhmanakah kesan keperluan peribadi terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah?

1.6 Hipotesis Kajian.

Hipotesis adalah pernyataan masalah yang perlu dikaji kerana masalah tersebut belum dibuktikan kebenarannya. Dalam kajian ini, hipotesis yang digunakan adalah seperti berikut:

Ho 1: Tidak wujud hubungan yang signifikan antara pengetahuan dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.

Ho 2: Tidak wujud hubungan yang signifikan antara daya tarikan syarikat dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.

Ho 3: Tidak wujud hubungan yang signifikan antara keperluan peribadi dengan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.

Ho 4: Tidak wujud kesan signifikan keperluan peribadi terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.

Ho 5: Tidak wujud kesan signifikan daya tarikan syarikat terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.

Ho 6: Tidak wujud kesan signifikan keperluan peribadi terhadap penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah.

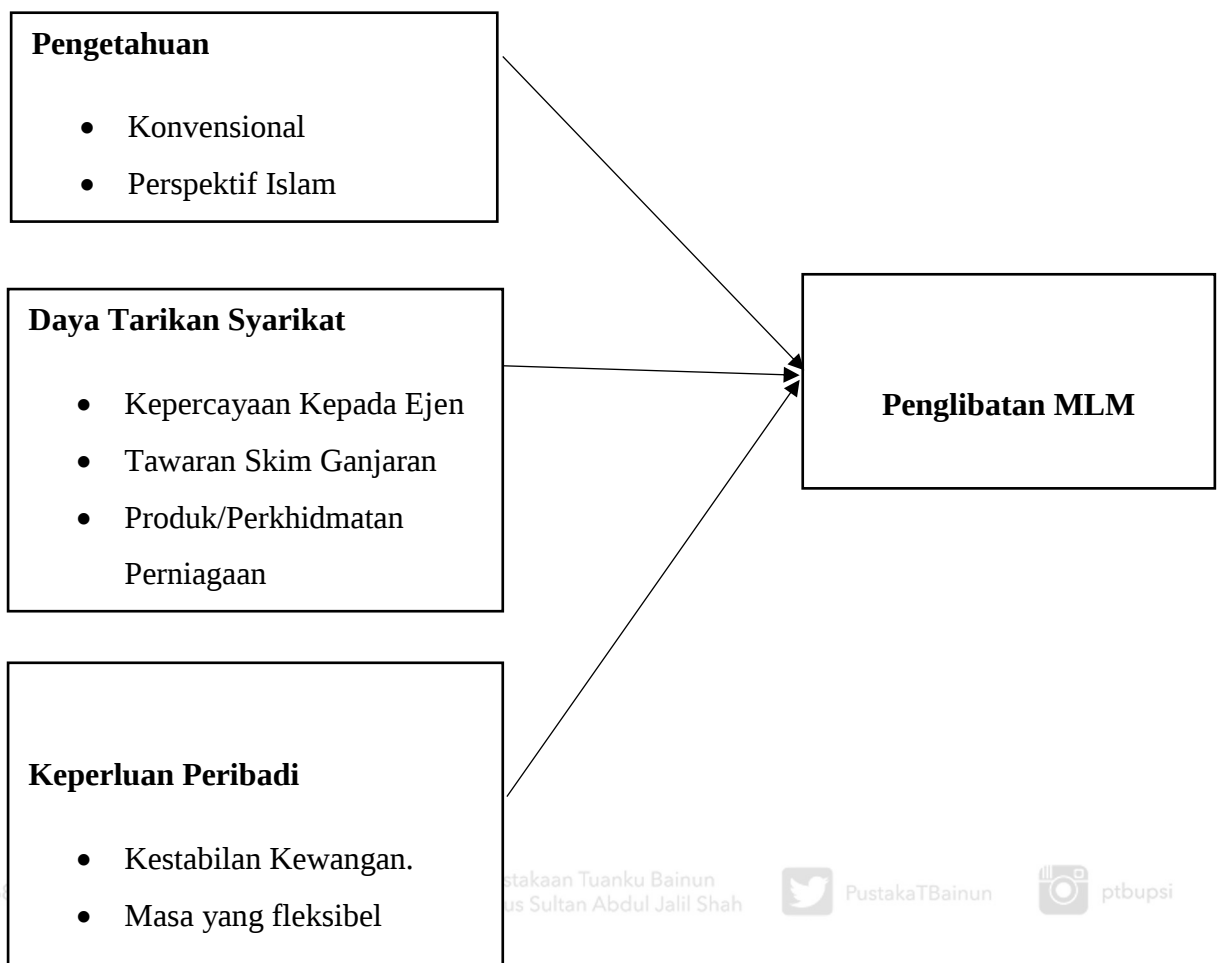
1.7 Kerangka Konseptual Kajian

Kajian ini menggunakan beberapa teori untuk membentuk kerangka konseptual kajian iaitu Teori Penglibatan Astin dan Teori Hierarki Keperluan Maslow. Teori ini menyatakan bahawa aspek tingkah laku adalah penting dalam penglibatan (Astin, 1984). Dalam kajian ini, teori penglibatan Astin ini dikaitkan dengan penglibatan atau tingkah laku mahasiswa muslim dalam perniagaan MLM patuh syariah. Terdapat banyak kajian telah menggunakan teori ini untuk membangunkan program, mengubah suai kurikulum, membuat pentadbiran keputusan, dan menjalankan penyelidikan (Elizabeth & Michael, 2013). Selain itu, teori penglibatan Astin ini juga tidak menyangkal bahawa keperluan peribadi adalah salah faktor yang jelas dalam penglibatan pelajar (Astin, 1984).

Oleh itu, kajian ini telah mengabungkan teori hierarki keperluan Maslow dengan teori penglibatan Astin dimana pemboleh ubah keperluan peribadi dikaitkan dengan teori ini. Menurut teori hierarki keperluan Maslow, kestabilan kewangan diperlukan untuk membiayai kehidupan yang mencukupi di peringkat pertama iaitu peringkat fisiologikal (Avneet Kaur, 2013). Selain itu, keperluan sosial yang mewakili tahap keperluan ketiga dikaitkan dengan pemboleh ubah masa yang fleksibel. Hal ini merujuk kepada keperluan pembahagian masa untuk belajar dan bekerja amat diperlukan oleh golongan mahasiswa untuk memenuhi keperluan pada peringkat ketiga. Oleh yang demikian, kedua-dua teori ini digunakan dalam membentuk konseptual kajian.

Rajah 1.7.1: Kerangka Konseptual Kajian. Diadaptasi dan diubah dari Loi (2015); Koe & Soo (2011); Rini, Caroline, Caneza & Caroline (2017)

Berdasarkan kerangka konseptual kajian diatas, terdapat tiga pemboleh ubah bebas iaitu pengetahuan, daya tarikan syarikat dan keperluan peribadi. Pemboleh ubah bebas adalah pemboleh ubah yang mempengaruhi pemboleh ubah bersandar (Fuad, 2017) iaitu penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah. Teori penglibatan astin digunakan dalam kajian ini untuk merangka konseptual kajian diatas. Terdapat tiga pemboleh ubah dalam pemboleh ubah daya tarikan syarikat iaitu kepercayaan kepada ejen, tawaran skim ganjaran dan produk atau perkhidmatan syarikat. Manakala, terdapat dua pemboleh ubah dalam pemboleh ubah keperluan

peribadi iaitu kestabilan kewangan dan masa yang fleksibel. Pemboleh ubah keperluan peribadi cuba dikaitkan dengan teori keperluan hierarki Maslow, di mana keperluan merupakan salah satu elemen penting untuk memahami tingkah laku manusia (Avneet Kaur, 2013).

1.8 Kepentingan Kajian

Kajian ini dapat memberikan manfaat dan kebaikan kepada banyak pihak, antaranya ialah:

1.8.1 Mahasiswa

Kajian ini dapat melatih mahasiswa supaya sentiasa berhati-hati sekiranya melibatkan diri dalam perniagaan pelbagai peringkat (MLM) agar tidak menjadi mangsa penipuan dan seterusnya dibelenggu hutang diusia muda. Melalui dapatan kajian mahasiswa dapat melihat kelebihan dan kekurangan apabila menceburkan diri dalam perniagaan pelbagai peringkat ini. Mahasiswa juga boleh mengetahui sejauh manakah MLM ini memberi keuntungan atau kerugian. Tambahan pula, ia juga dapat membantu menambahkan ilmu pengetahuan kepada mahasiswa yang berminat untuk melibatkan diri dalam bidang perniagaan pelbagai peringkat (MLM) patuh syariah ini. Mahasiswa juga dapat mengetahui lebih lanjut berkaitan hukum perniagaan MLM ini dari perspektif Islam.

1.8.2 Universiti

Pihak universiti juga secara tidak langsung dapat mengenal pasti tahap penglibatan mahasiswa muslim dalam perniagaan MLM ini. Kajian ini diharap dapat membantu pihak universiti dalam usaha untuk meningkatkan ilmu pengetahuan dalam kalangan mahasiswa berkaitan perniagaan pelbagai peringkat (MLM) dari perspektif Islam. Selain itu, pihak universiti juga dapat mengambil langkah waspada terhadap penipuan perniagaan MLM yang menggunakan nama Islam ini dari terus berleluasa dalam kalangan mahasiswa.

1.8.3 Kementerian Perdagangan Dalam Negeri , Koperasi dan Kepenggunaan (KPDNKK)

Kajian ini juga turut membantu pihak kementerian mengenal pasti faktor-faktor yang menyebabkan golongan belia atau mahasiswa mudah terpengaruh serta cenderung melibatkan diri dalam perniagaan pelbagai peringkat (MLM) ini, terutamanya pihak Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan (KPDNKK). Hal ini dapat membantu pihak KPDNKK mencari jalan penyelesaian untuk membendung penipuan dalam perniagaan pelbagai peringkat (MLM) ini dari terus berleluasa.

1.8.4 Negara

Kajian ini juga dapat membantu meningkatkan ekonomi negara, di mana masyarakat dapat mengelakkan diri dari menjadi mangsa penipuan dan para usahawan juga dapat menambahkan ilmu pengetahuan berkaitan bidang perniagaan pelbagai peringkat

(MLM) dari perspektif Islam. Ia juga sekaligus dapat menarik lebih ramai lagi usahawan yang berminat untuk menceburi bidang perniagaan MLM patuh syariah ini.

1.9 Batasan Kajian

Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif untuk menganalisis pengetahuan, daya tarikan syarikat, keperluan peribadi dan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan MLM patuh syariah. Oleh sebab itu, kajian lapangan perlu dilakukan bagi mengutip data berkaitan dengan hubungan antara kesemua pemboleh ubah kajian. Lantaran daripada itu, pengkaji menghadapi kekangan dalam mendapatkan sumber rujukan berkaitan dengan tajuk kajian. Hal ini kerana kajian berkaitan perniagaan pelbagai peringkat (MLM) patuh syariah kurang dibincangkan dalam kajian

lepas.

Kajian ini juga hanya dijalankan di universiti awam sekitar negeri Perak. Sektor perniagaan merupakan salah satu sektor utama yang menyumbang kepada peluang pekerjaan di negeri Perak (Unjuran Pembangunan Perak 2040, 2017). Terdapat tiga buah universiti awam di sekitar negeri Perak iaitu Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI), Universiti Sultan Azlan Shah (USAS), Universiti Teknologi Mara (UiTM) cawangan Perak. Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) telah mewajibkan mahasiswa yang melanjutkan pengajian di universiti awam mengambil kursus keusahawanan sebagai satu mata pelajaran wajib (Zairon, Noor, & Elyn, 2015) Graduan atau mahasiswa yang pernah mempelajari keusahawanan telah didapati secara positif gemar memilih peniagaan sebagai pilihan kerjaya (Matlay, 2008). Oleh itu, mahasiswa universiti awam sekitar negeri Perak telah dipilih sebagai sampel kajian.

1.10 Definisi Operasional

1.10.1 Mahasiswa

Mahasiswa bermaksud seseorang individu yang mempelajari sesuatu sama ada dari segi pengetahuan, pengalaman, kemahiran dan lain-lain (Anuar Ahmad, 2017). Astin (1999) menyifatkan mahasiswa sebagai orang yang menumpukan banyak tenaga dalam belajar, menghabiskan banyak masa di kampus, mengambil bahagian secara aktif dalam organisasi persatuan dan berinteraksi dengan kerap dengan ahli fakulti dan mahasiswa lain (Elizabeth & Michael, 2013). Dalam kajian ini, mahasiswa yang dimaksudkan adalah mahasiswa muslim yang menuntut di universiti awam sekitar negeri Perak iaitu di UPSI, USAS dan UiTM cawangan Perak.

1.10.2 Pengetahuan

Teori Taksonomi Bloom menyatakan bahawa pengetahuan adalah ilmu yang terhasil daripada penggunaan pancaindera manusia (mata, telinga, tangan dan lain-lain) (Notoatmodjo, 2010). Manakala menurut Reber (2010), pengetahuan ialah informasi atau maklumat yang dimiliki oleh seseorang melalui proses pembelajaran atau pengalaman. Dalam kajian ini, pengetahuan bermaksud tahap ilmu mahasiswa muslim di universiti awam sekitar negeri Perak berkaitan perniagaan MLM.

1.10.3 Daya Tarikan Syarikat

Dalam Bahasa Melayu dan Arab, tarikan bermaksud sifat menarik dan pekara yang menarik (Abd Hadi & Fakrul, 2015). Manakala dalam Bahasa Inggeris tarikan disebut sebagai (attraction) iaitu pekara yang menarik perhatian, pekara yang diminati dan menyebabkan seseorang terdorong untuk mendapatkannya (Abd Hadi & Fakrul, 2015). Daya tarikan syarikat yang dimaksudkan dalam kajian ini ialah pekara atau faktor dalaman syarikat yang menarik minat mahasiswa untuk menceburi perniagaan MLM ini. Tiga elemen penting dibawah pemboleh ubah daya tarikan syarikat dalam kajian ini ialah kepercayaan kepada ejen, tawaran skim ganjaran dan produk atau perkhidmatan perniagaan MLM.

1.10.4 Keperluan Peribadi

Menurut teori Maslow (1908- 1970), keperluan bermaksud tahap asas dan matlamat bagi seseorang individu. Beliau menjelaskan, manusia merupakan satu jasad yang sedar, mempunyai perasaan ideal dan tujuan. Keperluan merupakan salah satu elemen penting untuk memahami tingkah laku manusia (Nazimi, Jaffary & Aminudin, 2017). Dalam kajian ini keperluan peribadi bermaksud keperluan peribadi mahasiswa muslim yang menyebabkan mereka terlibat dalam perniagaan MLM iaitu kestabilan kewangan dan masa yang fleksibel.

1.10.5 Penglibatan

Penglibatan bermaksud sesuatu perbuatan yang melibatkan diri dalam sesuatu perkara (Fazli, Suhaida & Soaib, 2013). Selain itu, penglibatan juga takrifkan sebagai kadar tenaga fizikal dan psikologi yang digunakan oleh pelajar berhubung dengan pengalaman akademik (Astin, 1984). Dalam kajian ini, penglibatan bermaksud keterlibatan atau kecenderungan mahasiswa muslim di universiti awam sekitar negeri Perak dalam perniagaan pelbagai peringkat (MLM) patuh syariah.

1.11 Rumusan

Bab ini terdiri daripada latar belakang kajian, pernyataan masalah dan seterusnya disertai dengan objektif kajian dan persoalan kajian. Dalam ekonomi yang sentiasa berubah, masyarakat mula mengalami pelbagai bentuk tekanan antaranya ialah sumber kewangan. Hal ini menyebabkan masyarakat terutamanya golongan mahasiswa melibatkan diri dalam perniagaan MLM ini untuk mendapatkan sumber pendapatan sampingan. Namun begitu, terdapat peningkatan aduan penipuan perjanjian jualan langsung melibatkan urusan MLM.

Selain itu, terdapat beberapa unsur negatif dan kritikan dalam perniagaan MLM ini yang telah menimbulkan kebimbangan dan keraguan di kalangan masyarakat muslim terutamanya berkaitan hukum perniagaan MLM ini dari pandangan Islam. Walaubagaimanapun, sistem perniagaan pelbagai peringkat (MLM) ini masih menjadi pilihan oleh beberapa kalangan masyarakat sebagai alternatif kegiatan perniagaan termasuklah golongan mahasiswa. Berdasarkan kajian lepas, kurangnya penyelidikan

kajian berkaitan mahasiswa muslim yang melibatkan diri dalam perniagaan MLM ini. Demikian itu, kajian ini cuba membincangkan tentang tahap pengetahuan, daya tarikan syarikat, keperluan peribadi dan penglibatan mahasiswa muslim di universiti awam dalam perniagaan (MLM) patuh syariah. Kajian ini juga sekaligus memberikan banyak manfaat dan faedah kepada banyak pihak antaranya, golongan mahasiswa, pihak universiti dan lain-lain lagi.

